

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.A szerkesztőség kóriratok visszatérítésére
vagy megőrsésére nem vállalkozik.Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, február 28.

Pénzintézetek sokadalma.

Pénzintézeteink gomba-módra szaporodnak. Az utolsó négy esztendő négy új, részvénytársasági alapon nyugvó, bankot és takarékpénztárt termelt hitelre szomjuhozó közönségünknek, ide nem számítva a különböző szövetkezeteket, piczulas- és nem piczulas segély- és takarékegyesületeket.

Az alapítók, a kik az alapítás való okát sok ránczu köpenyegük alatt gondosan rejtegetik, jól tudják, hogy verebek nem ragadnak a lépre, ha a közelben dobpergés hallatszik és így csak természetes, hogy a mikor egy-egy pénzintézet megalakul, a kidugott czégér mindig azt hirdeti, hogy odabenn tiszta, zamatos és mindenekfelett olcsó bort töltenek a tik-kadt halandó poharába.

A hirdetett czél, mely után törnek, mindig egy: virágzóvá tenni a kereskedést, felkarolni az ipart, könnyebbíteni a falusi gazda és a városi tisztviselő megélhetését; egy szóval: boldoggá tenni a magyart.

Nekem azonban úgy rémlik, mintha ebben a pénzintézeti sokadalomban harangzúgást hallanék, a mely egyenesen a kis emberek (kis kereskedő, kis iparos, kis gazda és kis hivatalnok) vagyonának temetésére hív.

Rossz próféta legyek, de úgy vélem: veszedelem fenyegeti különösen a mi osztályunkat, az ugynevezett kis emberek kasztját, a városit épen úgy, mint a fa-

lusit. Mert a számtalan hitelforrás könnyűvé tevén a kölcsön szerzést, könnyelműbbé, meggondolatlanabbá teszi embeinket a kölcsön hovatartása tekintetében is. És ha régebben irtóztott a kis ember a váltó aláírásától, most uri nembánomsággal dobja oda nevét bárkinek viszontaláírás reményében, mert a pénzintézetek számával arányosan növekedett igényeit — nem pedig szükségleteit — csak így elégítheti ki.

Valóban kellemes csalódásban lenne részem, ha azt tapasztalnám, hogy az első pénzintézettől felvett kölcsönt Pál barátom az ujonnan alakult és már jóval kisebb kamatlábon járó második pénzintézettől felvett újabb kölcsönrel fizette ki és így tovább úgy, hogy a tizedik pénzintézet megalakulásakor már kizárólag a tizedik pénzintézetre szorulna, erre is csak azért, mert ennek a kamatlába a kilencedik pénzesbolt kamatlába mellett egyszerűen eltörlődik, úgy, hogy kamatfizetésről szó alig lehet, csak holmi kezelési-, nyomtatvány- és értesítési-költségekről; következetesen és észszerűen jár tehát el, ha a kilencediknél lévő már amúgy sem nagy kölcsönét a tizediktől felvett összeggel egyenlíti ki.

De könnyes szemmel látom, hogy Pál barátom nem úgy tesz; ő csak így mondja, hogy tenni fog, mikor a tizedik bankban a kölcsönt felmarkolja. Ellenkezőleg.

Az itt felvett összeg egy jórészt a Vidám vademberhez czimzett vendéglő belső termei egyikében még aznap, illetve éjjel elkártyázza, vagy elduhajkodik, az összeg megmaradt részéből pedig az első,

harmadik, hetedik és kilencedik számú bankoknál holnap esedékessé váló tartozásainak kamatját fizeti ki s ha nagyon szoritják érte, hát törleszt is 5—5 koronát.

Ez eddig rendben volna, ha a következő hónapban meg a második és ötödik számú helybeli, azonkívül a kenderesfüredi és a cserliget-vidéki, a harmadik hónapban pedig a negyedik, hatodik és nyolcadik számú helybeli pénzesboltokban nem kellene törleszteni és kamatot fizetni. De kell, mert a felesége vagy a gyermeke betegségéről szóló mesét már egyik helyen sem hiszik el; ha tehát nem fizet: óvatolják és perelik, a mi a váltó rendezésére felszólító levél szövege szerint — ismeri már jól — tetemes költséggel jár. Újabb aláíró után kutat hát, a kiknek a révén még némi kölcsönhöz juthatna, de nincs már ismerősei között ugyszólván egy sem, a ki valamelyik váltóját alá ne írta volna, ő maga pedig annyiszor és annyi helytt szerepel mint elfogadó, kibocsátó és forgató, hogy végre mindenütt teljesen kiforgatta magát hiteléből, ellenben befordult az adósságok tengerébe, s ha csak fel nem tűnik hirtelen a szemhatáron egy újabb pénzintézet mentődergelye — amely ideig-óráig megmentse az elmerüléstől — akkor elsimul felette a hullám, s Pál barátunk odavész.

Bár minél kevesebben jutnának szomorú sorsára.

E. K.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A Damjanich-utczai akácza.

Írta: Prohászka Ottokár.

Az apostoli szeretet olyan, mint az akácza, szívós, erős, kemény, életereje mesés, igényeiben puritán; megterem mindenütt; ha kivágják törzsét, minden gyökérszála új törzset fakaszt; boldogja a napsugárnak, ábrándos és gyönyörít, mikor virágzik, lombja csupa libegő szárny, mintha repülni akarna; virágja duzzadó fürtökben omlik ágaira, gyűlöli a homályt, úgy hogy maga is csak vékonyka árnyékokat vet; gyümölcse a méz; megállítja a szakadó partot, a terjeszkedő pusztát, a futó homokot s a mellett oly igénytelen, oly szerény, — hiszen akácza.

Hát a hol annyi az akácza — Simor primás szerint a magyar ember fája — miért nincs ott az akáczfák környékén az emberek lelkében is minél több abból a szívós, küzdelmes, törtető szellemből? ha az akáczfát szereti a magyar ember, miért nem hasonlít hozzá? homok, kavics, agyag, szakadó part, pusztaság, sivatag bőven van életében, hol van hozzá az azt lekötő lélek? Hol van a lélek, mely igénytelenül és lelkesen, lelkesen az ábrándozásig, a világgal való nemtörődésig szolgáljon eszmét, szomjazzon napfényt? Hol van a lélek, mely

buzgó tevékenységének gyökérzetével kösse meg a társadalom szakadó partjait s a szétzúllásnak futó homokját?!

Bizony ez az akác minálunk még gyéren hajt. Még nem buzdulunk eléggé. A gondolatok még nem hullnak ránk, mint izzó paraszak; lelkesülésünk még nem tűzvész, hanem csak tűzijáték. A létért való küzdelem, bár tapos már, de még nem fojtogat olyannyira, hogy az életösztön az élet-halálharcot vivja; még nem szegezte mellünkre a fegyvert úgy, hogy ránk rivaljon, mondván: munkálj vagy életel! A nyomorúság még nem oly szorongató s az élet szeretetének reakciója még nem oly szorongató, hogy a baj ellen fordítsa a pihenő energiát s teremtsen szerveket, melyek az új életszükségleteknek megfelelően, biztosítsák a jobb jövőt.

De ha nem is lángol a szellem köztünk úgy, miot a hogy kellene, annyi tény, hogy már megmozdult, már gyulladásba esett; a rügyek bimbóznak; az apostoli szellem lassan-lassan alakít új szerveket, melyek az első szeretetnek tapintatával és érzékenységével nyulnak bele az életbe s enyhét és lelket szívárogtatnak beléje.

Budapestben történik ez első sorban; ezeken a harmadkori kavics- és homokrétegeken, a hol az akác szépen megterem s a hol az apostoli szellem is talál dolgot bőven; a hol

szétnéz, munkáskezek, meleg szívek, erős szervek után.

S mikor így szétnéz, megakad az ifjuságon s az ifjuság védelme szur szemet neki, fölgörközik tehát s *patronage*-okat teremt; kikasztja a vidéken a vasuti állomásokra hirdetéseit, Budapestien *menhelyeket* teremt s kiáll maga is a központi s a nyugati pályaudvarra, hogy nézzen körül s találjon valakit a kit segítsen; az iparosifjuság védelmére *tanonczotthonokat* állít; az egyetemi ifjuságnak *internátust* épít s a középiskolák ifjusága számára megteremli a *Mária-kongregációkat*.

Ezzel a mentőmunkával megéltünk, de nélkülül elveszünk! Azért ezt nem husz kéznek, hanem ezernek s ismét ezernek kellene megfognia!

No hiszen fogják; ha nem is ezren, ha nem is százan, mégis sokan s olyanok, kik közül mindegyik sokat ér.

Szeretném a világba kürtölni, hogy hallja meg mindenki, a kinek szíve s még inkább, a kinek szíve és pénze van, hogy a budapesti *középiskolák ifjuságának*, az ifjuság buzgalmának és vallásosságának van már *egy központja* Budapestben, a Damjanich-utczának 50. számú házában.

Homokos földön gyönyörű akácza: magas, mint egy háromemeletes ház, terebélyes; fürtökben omlanak a fának virágai; minden ága

A zichyfalvai mandátum.

Miután gróf Karácsonyi Jenő mandátumának a védője, Polónyi Géza maga három napon keresztül beszélt, tegnap a védőtársa, dr. Pollák Győző nagybecskereki ügyvéd került sorra. Az utóbbi a váiasztásvédő választópolgárokat képviseli s valójában inkább támadja Dániel Lászlót, az ellenjelöltet, semmint a petícióval foglalkozik. Mert tudvalevő, hogy a Karácsonyi-párt ellenkérvényt adott be, nagymérvű vesztegetéssel és etetés-itatással vádolva a bukott jelölt pártját.

Dániel László maga dicsekedett, hogy a nagyjeneje 100.000 forintot adott neki a választás céljaira. Es hogy ennél is többet költött, annak igazolására bemutat Pollák egy telekkönyvi kivonatot, a mely szerint a választás után még 40.000 forint kölcsönt tábláztak be a Dániel ingatlanaira. Arra, hogy a kerület menyire örvend a gróf Karácsonyi győzelmének, vagy száz nyilatkozatot csatol be. Ez ellen az összes Karácsonyi-szavazók kijelentik, hogy szabad akaratukból szavaztak a grófra s még 60—70 Dániel-szavazó is kijelenti, hogy az eredményvel meg van elégedve. Ez tehát úgy szólván egy második választás, melyen Karácsonyi több szavazatot kapott, mint az első alkalommal.

Dr. Pollák hatásos fejtegetései során utal röviden még arra, hogy Dánielék kifogásolnak és érvényteleníteni kérnek olyan szavazatokat is, a melyeket nem Karácsonyi, hanem éppen Dániel kapott, olyanokat, a kik egyáltalán nem szavaztak, sőt egész sor olyan kerületbeli lakost, a kiknek nincs is választó joga. Szóval a petíció a legnagyobb mértékben irreális.

A tárgyalás tart és mivel maga dr. Pollák sem fejezte még be, azután pedig még a válaszok következnek, — határozat csak a jövő héti közepére várható.

Senki többet!

Az igazságszolgáltatásnak, de az életnek is egyáltalán alig van szomorubb pillanata, mint mikor az adós kicsinyke vagyona fölött megütik a dobot s felhangzik a szomorú kiáltás:

virágos s méhek rajzanak körülötte. S képek nélkül szólva: a kongregációk a pesti oldalon, itt a Damjanich-utcában emeltek maguknak szentélyt; ide csődül a sok kis és nagy diák. Az ifjúság védelemnek e központjában laknak lelkes, ifjú papok, lelkesek az önfeladásig, kik ezt a nagy művet a legnagyobb odaadással szolgálják s kezeik alatt sok ifjú lélek készül hősnak, itt a hősről nevezett utcában. Nem hiáné senki, hogy hová, menyire ágazik el innét a befolyások és kihatások gyökérzete; annak csak az Isten a megmondhatója.

Az ifjúságvédelemnek, ez otthonában van egy *internátus* is, melynek szellemét akkor jellemeztük tüzetesen, ha azt mondjuk, hogy a szent Szűz itt a háziasszony, a családanya. Ez otthonban a szeretet van otthon s a szellem még nem dolgozik sablonokkal; a lelkes katechéta még nem mesteremberek, mert eddig még az alakítás inspirációjából élnek, mely kapták nem tür. Külön kezelik és nevelik az egyeseket s a meleg áhítat s a kezdeti gyengédsége intézi és ihleti működésüket. A kinek az isteni magból kell valami a fia vagy gyámoltja számára, az ne feledkezzék meg a Damjanich-utczának 50. számáról. Azonkívül ez a ház a pesti katechétaknak is »szentháza«; ide gyűlnek konferenciákra; e ház a jó, papi szellemnek Budapest egyik tengelye s a fiatal papok önértékének s buzgóságának tüzhelye. Csupa fontos tényező; erő és áldás áramlik belőlük a sivátagos világba.

— Ki ad többet érte?

— Senki többet, harmadszor!

Akárhányszor szomorubb ez a jelenet, mint egy temetés: és a ki ismeri az árverések lefolyását, az tudja, hogy akárhányszor az árverésen temetik el az igazságot. Olesó temetés, utolsó rendű.

Nem csoda, ha egyre erélyesebb hangok emelkednek az árverési visszaélések ellen. Nemrég a főrendiházban Esterházy János gróf szólalt fel az ügyben igen hatásosan, most aztán megszólal a felszólalásnak pozitív eredménye is.

Flósz Sándor igazságügyminiszter már tárczája átvételénél programjába vette fel, hogy meg fogja szüntetni azokat az anomáliákat, melyek az árverési ügyekkel kapcsolatosan az utóbbi időben oly gyakran felmerültek. Intézkedett a miniszter, hogy a mennyiben az árverési visszaélések a büntetőtörvénybe, különösen a kihágási törvénybe ütközzenek, *szigoruan büntetlenszenek*. Most az igazságügyminiszteriumban a polgári perrendtartás életbeléptetési tervezetének és javaslatának munkálatai már annyira haladtak, hogy az igazságügyminiszter még az év folyamán benyújthatja a képviselőháznak. Ugyanekkor fogja benyújtani a *végrehajtási novellát* is, melyben nemcsak a 156. §-ra vonatkozó, hanem egyéb célravezető intézkedések is lesznek. A végrehajtási novella elkészítése már a perrendtartás életbeléptetése szempontjából is szükséges.

Önzetlen Légrády.

Bámulatosak a Légrády lapjának utai. Bánffy bukása után az ő lapja folytatta a harcot a bukott éra mellett jó ideig. A választások előtt inkarnatus Széll párti volt és öröm indulattal fogadta a szabad választást. Makkay parlamentbe jutása után szidta még a születése percét is a tiszta választásról szóló törvénynek, mióta pedig egy félhivatalos megkritizálta, újabb fordulattal egyszerre elcsapta magától Jókait és Széllt is és azóta élvezet nézni napról napra a köpönyege — másik oldalát. A napokban belé kötött dr. Szalay Mihályba egy fővárosi gyűlés alkalmából. Szalay válaszol neki s beszédét megmagyarázva így folytatja:

De e ház még homokon áll; nagy adósság van rajta. Ha ez a vállalkozás dugába dőlné s ez a ház összedőlné, úgy tekintés, mintha ifjúságunkra szakadónak romjai s maguk alá temetnék reményeinket. Annak nem szabad megtörténnie. Fölsimerte az intézmény áldásos voltát a királyi család; zászlóanyjuk *Mária Valéria* főhercegnő volt; fölsimerte a *kormány* s a nagy adósság törlesztésére *sorsjétéket engedélyezett*, melynek védnökségét *József Ágost* főherceg fogadta el; fölsimerte ő Eminenciája a *herceggprimás*, ki 24.000 koronát ajánlott föl e célra: e lelkesítő példák nyomában most már a katolikus közönségen a sor, pártolja a közönség, is e páratlanul jó és szent ügyet. A sorsjegyeket a posta s az elárusítók közvetítik; (*Egy sorsjegy ára 1 korona*). Sorsjegyek kaphatók a »Tanuló-sorsjegy irodában« Budapest, V., A kotmány-utca 28., vagy a Mária-Concregationban, Budapest, VII., Damjanich-utca 50.) csapjon föl e mozgalomban mindenki közfünk postásnak s elárusítóknak; hadd legyen már Pesten is az írók, tanítónők, hordárok, kalauzok »otthona« mellett a nagyreményű, *katolikus ifjúságnak is »otthona«*. Azok az urak és urnők, kik Don Bosco műveit pártfogolják Turinban és Patagóniában, pártolják az Ur Jézus műveit Pesten, mely ha nem is Patagónia, de lelki tekintetben legalább is Paflagónia.

Igy például ismerem egy városatyát, a ki 1890-ben a magyar királyi kincstártól a 41252 négyszögöl kiterjedésű Nádorkertet 33 200 forintért, vagyis ölenként körülbelül 80 krért vette meg és az a telek a mai depravált árak mellett is megér ölenként legalább 6 frtot, úgy hogy ez a legális vétel ma is még egy fél millió korona tiszta nyereséget jelent. Ugyanez a városatyja 1893-ban, mikor a Váci-köruton semennyi pénzért nem lehetett telket kapni, kijárta magának, hogy az egyetlen szabad telket, mely a fővárosé volt, ölenként 291 frtért neki adták el, holott saroktelek volt és az akkori érték szerint ölenként legalább 400 frtot ért, illetőleg ma is ér. 742.63 négyszögölről lévén szó, ez a legális vétel minimum 150.000 korona kézen fekvő, tiszta hasznót jelentett. Miután nevek emlegetése mindig odiosus és az illető városatyja neve természetesen szintén az, ajánlom Légrády Károly urnak, hogy nézzen a tükörbe, ott megláthatja az önzetlen hazafit és városatyát. Ezek után pedig mindenki beláthatja, hogy Légrády Károly ur vlna az utolsó ember, a kitől következetesség vagy önzetlenség dolgában leczkét kérnek vagy fogadnak el. Egyet azonban mégis elfelejtettem beszédemben elmondani, a mit ezennel helyre is hozok. Nem mondtam el, hogy igenis vannak egyesek, akik a közéletben való szereplésüket meggazdagságra szokták felhasználni.

Dr. Szalay Mihály.

No hát ilyen keserű spárgát, még nem igen termett a Nádorkert.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 28.

A tegnapi telt Ház után ma üres padok mellett kezdtek meg a költségvetés részletes tárgyalását.

Az ülés előtt Széll Kálmán miniszterelnök hosszabban értekezett *Rátkayval* és *Komjáthyval*, nyilván a *civilista* felemelésének terve és az erre vonatkozó felszólalások dolgában.

A kilenczedik bíráló-bizottság *Rakovszky Istvánt* és *Bruckner Istvánt végleg igazolt* képviselőknak jelen ette ki.

Ezután rátértek a költségvetés részletes tárgyalására.

A királyi udvartartás

költségeinél

Nessi Pál annak az óhajnak ad kifejezést, hogy az előadó nyújtson felvilágosításokat az udvartartásra megszavazott költségek rendeltetéséről és céljáról. Magyarországon nincs udvartartás. Legyen nemzeti udvarunk. Az udvartartást nem lehet közönség tekinteni, az udvartartási költségek sem közösek, mert azok külön ajánlatnak meg. Daczára annak, hogy ugyanannyit adunk, mint az osztrák, az udvartartás teljesen osztrák és a hivatalnokok mind osztrákok. A külföldön csak osztrák császárt ismernek, magyar királyt sehol se.

Rátér ez alkalommal a *Gotterhalléra* is. *Kubik Béla*: Ezt fújták, mikor a vértanukat lőtték agyon.

Nessi Pál: Tiltsák el egyszer s mindenkorra Magyarországon eme nőta gyűlölt hangjait. Nem akarja a kérdést incidenciatiler elintézni, de kéri a miniszterelnököt, hogy ezt a kérdést és az udvartartás doigát a legközelebbi törvényjavaslattal rendezze.

A királyi palota építésének költségeit illetőleg is felvilágosítást kér a miniszterelnöktől. Igaz-e az a hír, hogy a civilistát fel akarják emelni?

Szóló reméli, hogy nem igaz, mert a szegény magyar néptől nem lehet már többet követelni e célra.

Rátkay László: Az udvartartás költségeinél a kormány mindig a magyar lovagiaságra hivatkozik. Teszik ezt 34 év óta, a pénz pedig felviszik Bécsbe az osztrák császár udvartartására.

Legyen jog, törvény és igazság nemcsak lefelé, de felfelé is. A miniszterelnök a királylyal szemben nem mer az igazság védelmére kelni. Magyarországon a királyi hatalom tulajdonságával állunk szemben. Ez a tény. A királyi hatalmát a politikai élet minden területén látjuk. Nézzük csak a külügyeket. Itt egyáltalában semmi befolyása a magyarnak. Vagy van-e a hadügy terén? Hogy mennyire túl van hatalmasodva a királyi hatalom nálunk, azt legjobban bizonyítja az, hogy Budán a királyi várban, a midőn az országgyűlést megnyitották, a Gotterhaltét buzták. (Közbeküldések a Kossuth-párton: Szégyen, gyalázat!)

Ezután rátér a trónörökös utjára és azt mondja, hogy a magyar trónörökös nem ismeri a magyar közjogot, mert különben tudná, hogy minden tényért a magyar miniszterium felelős. Miért nem közli a kormány a titkos tanácsosok esküjének szövegét a Házal? Addig míg a kormány azt nem közli, azt kell hinnie, hogy abban alkotmányellenes dolgok vannak. (Helyeslés a szélsőbalról.)

Szell Kálmán miniszterelnök nem fogadja el az ellenzék vádjait az önálló magyar udvartartást illetőleg, mert van magyar udvartartás. A király az év jó részét Budán tölti el, hű magyarjai közepette. A szülő is óhajtaná, hogy a többi főhercegek is gyakrabban jönnének Budapestre. (Helyeslés). A várépítésre nézve megjegyzi, hogy az a befejezéshez közeleg. Az erre vonatkozó jelentést majd a zárószámadásoknál fogja benyújtani. *A civillista jellemeléséről nem nyilatkozhat.* Rátkaynak nincs igaza, ha a királyi hatalom tulajdonságáról beszél, mert minden a felelős miniszterek ellenjegyzésével történik. Szólv pedig önérettel kijelenti, hogy soha sem járult volna olyan dologhoz, amely a haza érdekeivel ellentétes volna. A jelenleg uralkodó felső királyunk szigorúan alkotmányos érületű s a mesék országába tartozik olyan vád, amely ő Felsője szeretetét irányunkban kifogásolja. Nem áll az sem, a mit a király katonai befolyására vonatkozólag elmondanak. A hadsereg költségeit is a delegáció szavazza meg, szigoru bírálat után. S a császári jog is csak annyiban érvényesülhet, mint amennyiben a legfelsőbb hadúrunk kétségtelen joga van. A *Gotterhaltere* vonatkozólag kijelenti, hogy azt a nótát a század eleje óta énekelik s azt azóta mindenütt játszik, a hol a császári ház tagjai megjelennek. (Zaj.) Kéri a szélsőbal tagjait, ne keresenek mindenben ellentétet, amelyek erőszakolása nem használ sem az országnak, sem a dynastiának.

Kéri a tétel elfogadását. (Helyeslés jobbról.) *Nessi Pál* osztozik a miniszterelnök lojalitásában a korona iránt, de ez nem zárja ki, hogy a felelős kormányt egyes hibás tényekért felelőssé ne tegye. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Kammerer Ernő előadó azt tartja, hogy nagyon kényes kérdés a magyar udvartartásról beszélni. Félt, hogy ennek a kérdésnek avatlan firtatásával sok fakadó reményünk, mely az Anjouk, Zsigmond, Mátyás dicsőséges idejét van hivatva visszaállítani, rombadől.

Kubik: Hogy bizzunk ebben, mikor az urak se merik hinni.

A többség elfogadta az udvartartás költségvetését.

Szünet.

A kabinetiroda

tételénél

Nessi Pál kérde: milyen elnevezés alatt van a kabinetirodai költségvetés? Annak tisztviselői a magyar állam hatáskörébe tartoznak-e, mert ellenőrzés nélkül neveztetnek ki s nem is magyarok legnagyobb részt. A kabinetiroda egyáltalán felesleges, hisz ott van a felség személye körüli miniszterium.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a kabinetirodának két főnöke van s különösen az egyik minden tekintetben magyar ember és csak szerencsének tarthatjuk, hogy olyan ember van ott. Nem mondja, hogy a kabinetirodában az utolsó szolgál mindenki magyar, de sok a magyar. Magyarozza, hogy mi a teendője a kabinetirodának és az ő Felsője személye körüli miniszteriumnak s kéri a tétel elfogadását.

A többség elfogadja a tételt.

Az állandó országház

tételénél felszólal

Bartha Miklós: Ezelőtt 18 évvel kezdték meg az építkezést, akkor hiába mondta vele együtt Apponyi, hogy nem jó a hely, nem jó a stílus, hogy nem hét, de tizenégy millióba fog kerülni, az akkori miniszterelnök kijelentette, hogy ha Apponyi jobban ért hozzá, miért nem építi ő.

Ez elég volt a többségnek arra, hogy megszavazzák s ime ma már 34 millióba került. Gyönyörűségét találja a palotában, de tény, hogy ennek a szegény városnak 34 millió épülete felépült olyan helyen, hol sem a frontja, sem az oldala, vagy teteje nem látható, ha csak tutajra nem ülünk. Az előtte való tér, melyet az állami középülettel beépítettek sem négy-hat-nyolczszögű, sem kör, nem szabályos. A földmívelésügyi miniszteriumnak építettek egy kaszárnyát.

Förster Ottó: Liberális forma

Bartha: Epp így vagyunk az igazságügyi miniszterium palotájával. A Váci-körutról 3 nyilegyenes utca vezet oda s egyiknél sem látszik. Amíg az új országháznál a képviselők a tanácsterembe jutnak, 103 lépcsőt kell megmászni, tehát oly magas, mint egy Andrassy-utí bérház harmadik emelete. Ha liften fogják szállítani, legalább 2 óra telne belé, míg 400 embert felszállítanak, mely alkalommal még több méltánlással mondhatná az elnök, hogy az ülést nem tudja a kellő időben megnyitni. Igaz, hogy semmi sem áll úgy az idő hatása alatt, mint az építkezés. Nos hát ezzel az építkezéssel ki van fejezve a mai torzidő. Kifejezi az épület azt, hogy egy olyan nemzet építette, melynek nincsen önálló mezőgazdasága, hadserege, csak játssa az alkotmányosdít. Igen jól van jellemezve ez ország, e nemzet, azzal az építkezéssel. (Zajos éljenzés és taps a balon és szélsőbalon). A tanácssteremben levő sok czifraság, zig-zug, nem felel meg annak a komolyságnak, mely az épület hivatásának kell. Építője nem volt tisztában a magyar parlamenti étellel, nem törődött az épület hivatásával. De nem csak ő nem törődött, hanem a bizottság, sőt a képviselőház sem. A lokalitásokat teljesen rendszertelenül csinálták. Elzárják a parlamentet a nyilvánosság elől, mert sem én, sem *Fichler* nem érdemeljük meg, hogy értünk a hölgyek négy emeletet járjanak. (Hosszantartó derűltség.)

Fichler: En értem jártak már a hölgyek öt emeletet is. (Derűltség.)

Rakovszky: Anyagi felelősségre akarja vonni azokat, a kik elrontották az országházat?

Szell Kálmán: Elismerem, hogy a kritikák jogosak, ennek daczára az új országház disze a fővárosnak, minden hibájával is. A hűleu kezelés ki van zárva, előmozdítom, hogy a hibákon segítve legyenek.

Ezzel az ülés véget ért.

Kifosztott falusi tanító.

Csütörtök éjjel a kert-utcai Stern-féle czukrászdában egy falusi tanító keserves keresménye kártya szenvedélyének lett áldozata. Egy éjjel ferblin elvesztette véres verejtékével, kintartó szorgalmával összekuporgatott pénzcsékjét. Bejött Váradra családi ügyeit, anyagi dolgait rendezni s egy éjjeli könnyelműség, lelketlen, szenvedélyes emberek kapzsisága következtében még jobban nehezedik ma már vállaira a gondterhes élet összes nyomora. Napi fáradalmait a *Nemzeti Szálló*-ban akará kipihenni, de a szemben lévő czukrászda kivilágított ablakai s a három szál cigány keserves czinczogása, na meg talán a falusi kíváncsiság is csábították a betekintésre...

Nem tudott ellenállani. Betévedt. Ott maradt hajnalig... reggelig... délig a zöld asztal mellett, átadva magát teljesen a kártya szenvedélyének.

A czukrászda tulajdonosa és Cz. J. helyi nélküli főpinczér voltak partnerei. Fogyott az

abszint, állás, forgott a kártya, csak a szerencse nem volt forgandó, mert az állandóan *Stern Sándor* tulajdonosnak kedvezett.

Réggel felé a szesz hatása s a szenvedély dolgozott a tanító és a főpinczérnél, csak Stern gondolt meg higgadtan minden tétet.

Dél felé állott fel a kompánia. Stern nyereséggel, a tanító kifosztva teljesen, a főpinczér pedig 300 korona veszteséggel.

A jámbor falusi tanító teljesen kifosztva, ismeretlen városban a rendőrség támogatását kérte ki, hogy súlyos helyzetén segítsenek. Elmondta az éjjeli eseményeket s azok meghallgatása után *Pataky* rendőrfogalmazó és *Baranyi* rendőrbiztos tüstént a helyszínére siettek s éppen akkor nyitottak be a czukrászdába, midőn Stern tulajdonos, Cz. J. főpinczér s egy lakatos legény ugyancsak ferbliztek. Stern volt újból egyedül józan a diszes társaságban s éppen 4 koronás vizit tett a lakatos legény, midőn pénz és kártya lefoglaltatott a törvény nevében.

A kártyázók nevei felirattak s a czukrászda tulajdonosa ellen, kinek helyisége az utóbbi időben a szociálisták gyűlhelye és kártyabarlang volt, mestorló eljárás tétetett folyamatba.

Mi lehet egy ügyes kereskedelmi utazóból?

Polgári rendőr is.

Es miért?

Mert egy ügyes kereskedelmi utazónak alkalma van mindenféle jött-ment csavargóval, tolvajjal és csalóval benső ismeretséget kötni.

Ezeket az elveket fejtette ki N. A. nagyváradi kereskedelmi utazó egy beadványában, melyet a kolozsvári főkapitányi hivatalhoz intézett s a mely következőleg hangzik:

Czivilrendőr állás elnyerése céljából

bélyegmentes kérvény.

Tekintetes

Főkapitányi hivatalnak

Kolozsvár.

Alólirott azon alázatos kérréssel járulok a Főkapitány ur magas színe elé, kegyeskedjék alázatos kérvényemet figyelembe véve a legközelebbi városi közgyűlésen tárgyalni és kedvezően elintézni méltóztassék. Alólirott nagyváradi illetőségű, 25 éves erőteljes, egészséges, kiszolgált katona vagyok, kereskedelmi utazó voltam, az év 2/3-át uton bel- és külföldön töltöttem. Alkalmam volt mindenféle törvényen tul lépő embert megösmerni, szóval olyan tapasztalatokat szereztem, hogy minden ember arcza és szeméből megítéltem, hogy mely törvénybe vágó foglalkozása van. — Hogy ezeket bebizonyítsam, méltóztassék engem néhány havi próbaidőre hívni az ottani állomásra, hogy bebizonyíthassam a próbaidő alatt a tekintetes városi főkapitány urnak, olyan fogásokat tesztek sikeresen, hogy azonnal véglegesen ki fognak nevezni. Igérem, hogy azon leendek, hogy a várost, úgy az állomást minden kellemetlenség nélkül rendbe és csendbe tartom. — Az évenként többször jött-ment csavargók, csalók és tolvajok, mert nevemet többnyire az utról ismerik, és rettegni fognak oda jönni, a hol polgári rendőr fogok alkalmazásba állani. Vannak olyan gazemberek, kik úgy járnak, mint a grófok, utazóknak adják ki magukat, pedig tolvajok és csalók, a kiket szállodákból ismertem meg. Kérésemet megújítom vagyok a tek. Főkapitány urnak hálás szolgálja N. A. volt utazó.

N. A. kereskedelmi utazó ur várta aztán buzgón, mi lesz eredménye a kecségető ajánlatokkal felszerelt kérvénynek? Már el is képzelte magát, hogy fogja ő fülön csipni a különféle rangosztályu sipiseket, kik elég vakmerők grófoknak, sőt még utazóknak is kiadni magukat! S ő ezeket többnyire utról ismeri...

A fényes álmoknak azonban egyszerre végét szakasztotta a kolozsvári rendőrség, mely a kérvényt a következő hátrattal juttatta vissza N. A. utazónak:

»Kiváló szolgálataira nem reflektálunk, a mit azzal közlök kérvényezéssel, hogy a tolvajokkal és sipisekkel való benső ismeretségében legkevésbé sem kételkedünk.«

Pecsét helye, olvashatlan aláírás.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Március 1. A Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése délután 8 órakor.
Március 1. A Bihar megyei nőegylet hangversenye a Sasban.
Márcz. 1. Orvos gyűlés.
Márcz. 2. Az iparos kör közgyűlése.
Márcz. 3. Közigazgatási ülés a vármegyén.
Márcz. 6. Nagyváradi város közigazgatási bizottságának ülése.
Márcz. 6. A Bihar megyei korona takaré- és hitelszövetkezet közgyűlése, d. u. 4 órakor.
Márcz. 8. Az izr. nőegylet hangversenye.
Márcz. 11. A Nagyváradi Gőzmozdonyú Közveti Vasút közgyűlése d. u. 8 órakor.
Márcz. 13. Városi közgyűlés.
Márcz. 15. Pályázatok beadásának határideje a városi hivatalokra.
Márcz. 19. Megyei gyűlés.
Márcz. 20. Városi tisztújítás.
Márcz. 22-26. Sorozás Nagyváradon.

Márcz. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum bőjtüestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **A király itthon.** Ő felsége tegnap reggel félkilenc órakor Gödöllőre utazott és innen átlovagolt Issaszeghre, a hol vadászat. Délután négy órakor a király ismét visszatért a fővárosba.

* **Dr. Váradi Antal Nagyváradon.** A Bihar megyei Nőegylet mai hangversenyének kiváló szereplője, dr. Váradi Antal tegnap este érkezett Nagyváradra a budapesti gyorsvonattal s rokonához, Batig Ferenczhez szállott.

* **Rajner kir. herceg köszönete.** A hivatalos lap tegnapi számának nem hivatalos részében a következő levél jelent meg:

Kedves Széll ur!

A Mindenható azzal a szerencsével áldott meg engem és feleségemet, hogy örömben és bánatban ötven esztendő óta hűségesen állhassunk egymás oldalán. Ennek megünneplése alkalmából a főhercegasszonyhoz és hozzám oly számos és kiválóan szívélyes üdvözlés érkezett a lakosság minden köréből és hazánk minden vidékéről, hogy ösztönözve érezzük magunkat ezért legmelegebb köszönetünket kifejezni. A szeretetnek és ragaszkodásnak bizonyítékai, melyekkel oly bőven elhalmoztak, meghatottsággal és benső örömmel töltik el szíveinket.

Kérem tehát Nagyméltóságodat, hogy belátása szerint alkalmasnak tetsző módon tegye közre a Főhercegasszony köszönetét és az enyémet, hogy az eljusson mindazokhoz, kik házuk szép ünnepét jó kívánataikkal kísérték.

Bécs, 1902. február hó 24-én.

Rajner fhg., s. k.

* **A város közvilágításához.** Nagyvárad város közvilágítására tudvalevőleg az Egyesült villamosági részvénytársaság is adott be ajánlatot. Mivel a város még egyhamar nem határozhat az ajánlatok felett, a nevezett társaság ajánlatának érvényét május hó 1-ig meghosszabbította.

* **A városi választások.** Az általános városi tisztújítás még három hét múlva fog lezajlani, de már is nagy érdeklődés észlelhető a városban a választások iránt. A kombinációknak se szeri, se száma, pedig nagyobb változás nem igen lesz. A polgármesterségre — úgy látszik — nem lesz más pályázó, mint **Komlóssy József** és **Rimler Károly**, akik mindenképpen hatalmas pártja van. Bármelyik kerül ki győztesen, nagy többsége nem lesz, mert valószínűleg csak néhány szavazat fogja eldönteni a fontos kérdést. A pályázati hirdetményt most adta közre a polgármester-helyettes. Ebben a következő állásokra van kiírva a pályázat:

	korona.	korona.
Polgármester fizetés	— — 6000	lakbér 1200
Főjegyző	— — 3800	> 600
3 tanácsos	— — 3200	> 600
Főügyész	— — 3200	> 600
Alügyész	— — 1600	> 400
I. aljegyző	— — 2200	> 600
II. aljegyző	— — 1800	> 600
III. aljegyző	— — 1600	> 400
I. alkapitány	— — 2200	> 600
II. alkapitány	— — 2000	> 600
III. alkapitány	— — 2000	> 600
Arvaszéki h. elnök	— — fizetés 3200	> 600
Arvaszéki ülnök	— — > 2200	> 600
Főpénztárnok	— — > 2800	> 600
Adópénztárnok	— — > 2200	> 600
Házipénztári ellenőr	— — > 1800	> 600
Adópénztári ellenőr	— — > 1600	> 600
2. I. oszt. fogalmazó	> 1600	> 400
6. II. oszt. fogalmazó	> 1200	> 400

A többi tisztai állások kinevezés által töltenek be. — A pályázati határidő márcz. 15.

* **Gyorsvonat a szegedi vonalon.** A Nagyvárad-szegedi vasútvonalon egy gyorsvonat beállításának és a csatlakozások szélszerűbb beszüntetésének érdekében Békésvármegye főispánja által megindított mozgalom mind szélesebb körben kelt érdeklődést. Bihar megyéből különösen Nagyszalontáról, azonkívül Nagyváradról is többen csatlakoznak a kereskedelmi miniszter elé járuló deputációhoz. **Hegedüs Sándor** miniszter hétfőn délelőtt 10 órakor fogadja a küldöttséget. A gyülekezés háromnegyed 10 órakor lesz a miniszterium épületében.

* **Az elégett takarmány adója.** Van az 1883. évi törvénycikkeknek egy paragrafusa, mely méltánytalan terheket ró a szántóvető emberre s a mely adót fizettetett a földművelés után a takarmány után, amelyik tulajdonkép nem is létezik. Ez a 44. 56. §-ának 5-ik bekezdése, mely így hangzik: »A takarított de még be nem hordott vagy asztagokban, kazalokban, csűrökben levő terményeknek elemi csapás általi megsemmisülés esetén adóellengetésnek nincs helye.« Udvarhely megye kezdeményezésére az ország több vármegyéje felírt az országgyűléshez, e sérelmes szakasz eltörlése, illetőleg megváltoztatása iránt. A kérdés most Nagyvárad város törvényhatósága elé kerül, mert Udvarhely megye felhívta Nagyváradot, hogy mozgalmához csatlakozzék.

* **A Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése.** Ma, szombaton délután 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlést városunk legelső és legrégebb pénztársasága, a **Nagyvárad Takarékpénztár**. A pénztársaság az elmúlt évben is kitűnő eredményt ért el s bár a Magyar ipar és kereskedelmi bank részvényeinek értékcsökkenése miatt jelentékeny veszteséget kellett leírni, mégis igen szép összeget fizet ki a takarékpénztár a részvények után osztalékkul. Mint értesülünk, az osztalék részvényenkint 240 korona lesz.

* **Uj magyar nemes.** O Felső **Sipos Miklós** sziszeki nagykereskedő és városi alpolgármesternek, valamint törvényes utódainak, sok évi közhasznú működése elismerésül a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

† **Némethy Magdus.** A tanórán csak most tudta, hogy a másik neve Némethy volt. Magdusnak hívta mindenki. Tegnap is így siratták el a virágos koporsóját tanuló társnői — szegény jó Magdus Isten veled. Tizen-négy éves volt. Szép a többi szép gyerek között, de jobb, szerényebb, eszesebb a többinél. Es meghalt a földnek, hogy a paradicsom kertjének nyílják, mint soha sem hervadó virág a Szűz Anya mellett. Tegnap délután Gabriely Lajos plebános temette el Némethy Magdust, az Immaculata intézet III. polgári osztályának volt növendékét a váradvelencei és újvárosi zárda növendékei és igen sok résztvevő jelenlétében. Gyönyörű rózsaszín koszorú fedte a tiszta lilium koporsóját s nem csak jó anyja, szerető nagyanyja és édes atyja, de mindenki úgy érezte, hogy a szívből temetnek el egy részt. Tiszta volt, jó és szerény. Az Ur adjon vigasztalást szüleinek, mint boldoggá tette őt szent színe előtt.

* **Az adóprés működik.** Nagyvárad város összes adófizető polgárai az 1883. évi XLIV. t.-cz. 55. § értelmében ezennel felszólítanak, hogy kincstári adótarozásukat, valamint az ez után esedékes községi adó, utadó s vízhasználati díjakat, késedelmi kamat s egyéb költségeket, melyek már 1902. év február hó 15-én befizetendőek lettek volna, különbeni megzabálás terhe mellett 8 nap alatt okvetlenül lefizessék. Nagyvárad, 1902. év febr. hó 27-én. **Városi adóhivatal.**

* **Hová jut a protestantizmus?** Egyik legelső protestáns folyóirat a „**Sárospataki Lapok**“ arról a nem éppen érdektelen témáról cikkeznek, hogy »miként győzheti le a protestantizmus a katolicizmust?« E hálás téma fejtegetése közben a »jeles« író a többek közt ilyen vallomást is tesz:

»Ha már a protestantizmus egyszer elfogadja a szabad vizsgálódást, akkor le kell vonnia a végső következtetéseket is, különben féluton áll meg és roppant hátrányban marad a pápás egyház világos és biztos álláspontja mögött.

Ha tehát a protestáns egyház **fenn akar maradni** és a pápás egyház kárára terjeszkedni akar, **tanának igen sok részét fel kell adnia.**

Akkor aztán **Krisztus nem lesz Isten**, hanem csak vallásalapító, de egyuttal a leg-tökéletesebb és legnemesebb ember és mint ilyen ragyogó példánykép, e mellett olyan erős akaratu férfiú, ki az embereket észrevétlenül akarata alá tudta hajtani, amely **az akkor élt emberiség gyermeke és eleven képzeletéből** megadta az alapot az általa tett **csodás elbeszélések** megalkotására.

Ez bizony alapos beismerés a felől, hogy hova jutott immár a protestantizmus! Ha Krisztus istenségét is megtagadják, tessék egyszerűen kijelenteni, hogy megszűntek keresztények lenni.

* **Összemarta a veszett eb.** Mouospetri biharmegyei községben egy kóbor veszett eb nagy ribilitót csinált. Összemarta a községben a többi ebeket s azonkívül Reckovszky Jakab 73 éves urasági inast, akinek a lábát pocskolta össze a dühödt állat. Felboncolták s konstatálták, hogy az eb nagyfokú veszettségben volt. A szegény öreg embert felszállították a budapesti Pasteur intézetbe.

* **Megfelebbezett közgyűlési határozat.** Beczkay Arthur volt vámfelügyelő tudvalevőleg visszaélések miatt a város polgármestere elmozdította állásától s a nyugdíjbizottság pedig az elbocsátás alapján a nyugdíjjogosultak közül törölte. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a nyugdíjbizottság ezen határozatát jóváhagyta. **Beczkay Artur** a közgyűlés ezen határozatát megfelebbezte s így a közgyűlési bíróság elé kerül az ügy.

* **Szigeti József a ravatalon.** Zárt gyász-kocsit vitte át tegnap délelőtt tíz óraker néhai Szigeti Józsefnek tetemét egykori dicsőségének színterére, a Nemzeti Színházba, amelynek fekete gyászlepelével bevont kapualja és udvara hirdeti a nemzeti színészet mérhetlen gyászát. A ravatalt a színház udvarának északi oldalán, közvetlenül Lendvay szobra előtt helyezték el. Körülötte égő gyertyák tüze és négy hatalmas áldozati láng lobog. A lezárt koporsón két koszorú fekszik: *Gyula és Jolán* (a Vizváry-pár) és *Mariska és Dezső* Tapolczay és nejeinek koszorúja. Köztük kisiny fehér szegfűsokor húzódik meg, melynek keskeny fehér szalagjain az elhunyt dédnokájának ez az üzenete olvasható: Ópapának—Jojo. Koszorút küldött Festetich Andor és neje, Szacsavayné Boér Emma, Rákosi Szidi, Gyöngyössyné Mátray Laura, Streliszky Sándor, hálás öcsese Rezső, szeretett édes testvérbátyjának — Imre, feledhetetlen sógorának — Erzs. A Kisfaludy-társaság, a színészeti akadémia tanári kara és növendékei. A Nemzeti Színház — Szigeti József emlékének. Az én szeretett nagy mesteremnek — hálás tanítványa Lendvayné Jánosy Ilka, Borbély Vidor ügyvéd és neje. A ravatalhoz a publikumot csak délben bocsájtották be.

A temetésen az elhunyt leánya, Vizváry Gyuláné nem vehet részt. A művész nő ugyanis még február elsején súlyos műtéten ment keresztül és állapota ma is olyan még, hogy orvosainak határozott utasítására nem szabad az ágyat elhagynia.

A temetési szertartást úgy állapították meg, hogy az egyházi beszterelés után a Nemzeti Színház nevében Beöthy László mond búcsuzató beszédet, ezután az Opera kara gyász-dalt énekel, majd a Tudományos Akadémia nevében Herczeg Ferencz, a Kisfaludy-társaság részéről Somló Sándor és Szinművészeti Akadémia nevében Gál Gyula búcsuztatja el a halottat. A temetőben, a sírnál, Mihályfy mond beszédet.

* **A bibornok adománya.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök havi kegyadománya, 600 korona márczius 1-én délután 2 óraker fog kiosztatni a koldusápoló intézetben. Özv. *Grunwald* Henrikné, alelnök.

* **Római zarándoklatok.** Az Országos Pázmány-Egyesület római zarándoklatára tegnapi napig 161-en jelentkeztek. A végrehajtó bizottság tegnapi ülésén — melyen *Margalits* Ede dr. elnökölt — örömmel értesült arról, hogy még számosan kérik felvételüket. Mivel pedig számosan még sürgönyileg is kérik a határidő meghosszabbítását, s a jelentkezők folytonos érkezése miatt alkalmasint külön vonatra lesz szükség, nincs akadálya többiek befogadásának, miért is a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy a jelentkezéseket, de már csak a teljes 60 forint díj beküldése mellett márczius 5-ig elfogadja. A lakások kiosztása márczius 8-án este az ismerkedő estén történik. Mindegyik szállónak egy csoportfőnöke lesz a végrehajtó bizottság tagjai közül. A pápai fogadás iránt is már megtörténtek az intézkedések s a zarándokokat mind *Szécheny* Miklós gróf vatikáni nagykövetségünk, mind *Fraknói* Vilmos püspök, kik igen szíves levelet irtak az egyesület elnökségének, a legelőzékenyebb szíveséggel fogadják. A magyar katolikus ifjuság római zarándokutjának nagybizottsága elhatározta, hogy a római zarándoklatot *husvétkor* rendezzi. A részletes programot még e héten küldi szét, mely szerint márczius 26-án indul Budapestről és öt napot tölt Rómában. Tekintve, hogy a bizottság teljes ellátásról és minden mellékkiadásról gondoskodik már Budapestről és vissza, az ár rendkívül mérsékelt: 55 forint. A zarándoklatban csak az ifjuság és férfikisérői vehetnek részt.

* **Angol követ a Vatikánban.** Mint Londonból táviratozzák, *Edvard* király *Denbygh* gróftól küldte Rómába, hogy őt a pápa jubileumán képviselje. Anglia és a Vatikán között kétszáz esztendő óta nem volt semmiféle érintkezés s ennyi idő óta ez az első eset, hogy Anglia a Vatikánnál képviselteti magát.

* **Uteza, amely nincs.** Egyik-másik budapesti hírlapidőnként badarabbnál-badarabb dolgokat közölnek a vidéki városokról. Nagyvárad is részesült már az efféle megtiszteltetésekben. A »Pesti Hírlap« most ismét ilyen jól értesültségben leledzik. Ugyanis tegnapi számában a következőket írja:

»(Nagy András uram halhatatlansága. Nagy András uram érdemes csizmadiamester volt évekkal ezelőtt Nagyváradon — egyéb semmi. Hogy jutott mégis a halhatatlansághoz, annak érdekes története van. Mert hiszen az irodalomtörténet beszél egy csizmadiáról, aki belekerült a Pantheonba: Hans Sachs-ról, aki tudvalevőleg nemcsak a közönséges, emberi lábakkal, de a vers-lábakkal is foglalkozott. Hanem hát Nagy András uramnak életében semmi köze se volt a poézishoz. Meg is halt régen, még az adósai is elfelejtették. Mostanában azonban történt, hogy a nagyvárad magisztrátus újra keresztele az utcákat. Ki is ment a bizottság és megtette a keresztelest, különös tekintettel az állatvilágra és a históriának nagy alakjaira. Eljutottak abba a külvárosi utcába is, ahol valamikor Nagy András uram szaporította a tyukszemeket. A bizottság vakarta az üstökét, micsoda nevet adjon ennek az utcának. A régi és új nagyságokból már egészen kifogytak; Brehm országba is ki volt merítve Végre egyik bizottsági tagnak megakadt a szeme egy föllírason, ami már be volt meszelve, de a mérszregegen átütötték magukat halványan a betűk: NAGY ANDRAS. »Heuréka!« — kiáltották föl. — Ennek az utcának Nagy András-utca volt a neve. Valami híres ember lehetett. Hadd frissítsük föl az emlékezetét.

Pedig hát az a felírás a néhai csizmadiamester czégtáblája volt, amit az utókor kegyetlenül bemeszeltetett. Most azonban a derék csizmadiamester a magisztrátus kegyelele révén halhatatlansághoz jutott a csillogó utcátáblán. S akik most az utcán járnak, mély meghatottsággal néznek Nagy András nevére, elgondolván, hogy mégis szép, mikor az utókor a nagyok érdemeit megjutalmazza . . .

Hát az igaz, hogy az utcák keresztelesténél sok komédiát követett el a magisztrátus, de azért Nagy András-utczát P. H. szemfüles riportere sem találta Nagyváradon. Valószínűleg a Nagy Sándor 48-as vértana emlékére elnevezett utcát akarta az illető kifigurázni. Ez pedig elég esetlenség.

* **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter *Béler* Károly nagyvárad lakos családi nevének »Bajor«-ra kért átváltoztatását engedélyezte.

* **Angol bőkezűség.** Gazdagok birják, tehetik az angolok és amerikaiak, hogy nagy adományokat adjanak, nagy alapítványokat tegyenek. A Párisban elhunyt *Watkins*-ról jelenti az *Univers*, hogy a pápának végrendeletileg 100,000 frankot hagyott. Ugyanannyit hagyott *Richard* bibornok párisi érseknek is. Vagyonának többi részét szintén katolikus jótékony-sági célokra hagyta.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat; Csepürágók

Vasárnap d. u.: Sárga csikó, Eleméry Klárka felléptével, este: Csepürágók, Lányi Edit búcsu fellépte.

Lotti ezredesi. Ez a nagyszerű ujdonság, amely Budapesten megszokás nélkül közeledik az 50-ik előadáshoz, lesz a legközelebbi operett ujdonsága a Szigligeti-színháznak.

E kaczagató ujdonságból naponta folynak a próbák s előre megjósoljuk, hogy valószínűleg Nagyváradon is megfogja találni óriási hatását. Lotti szerepét Amon Margit, színházunk kitűnő szubrettje játssa. Kivüle Benkő, Pintér, Bérczi, Füredi, Krasznay, Bognár stb. játszanak még a darabban.

Somolik Lőrincz távozása. Egy egyszerű derék ember vesz ma búcsut a színház-tól: *Somolik* Lőrincz, a ki másfél éven át volt a színház gondnoka és töltötte be állását becsülettel, ritka pontossággal. A ki a színház belső ügyeiben járatos, csak az tudja, mennyi gondot, elővigyázatot és éberséget igényel a fényes palota rendben tartása s ha ezt tudjuk, akkor búcsuzásakor lehetetlen *Somolik* Lőrincz-nek elismeréstünket ki nem fejeznünk. Új állásában, a szegedi színház gondnokságában bizonyára épp úgy meg fogja nyerni felelősségi és a közönség bizalmát, mint a hogy megnyerte Nagyváradon.

Lányi Edith, szintársulatunk kedvelt szubrettje, aki a budapesti Magyar színházhoz szerződött, a »Csepürágók« gyorsan népszerűvé vált operettében vasárnap lép fel utoljára.

Csepürágók. Az idei szezon legnagyobb sikerű operett-ujdonságát, a bájos muzsikájú, pompás, mulatságos »Csepürágók«-kat szombat estére és vasárnap estére is műsorra tűzte a színház vezetősége. Nincs benne kétség, hogy a kik még nem nézték végig ezt a nagyszerű ujdonságot, e két estén alkalmat szereznek maguknak a darab megnézésére.

A dada. *Bródi* Sándor hatalmas erkölcsrajza, mely az utolsó évekknek egyik legnagyobb irodalmi és színpadi szenzációja, a jövő héten kerül színre a Szigligeti-színházban. Az előadás eseményszerűségét növeli az a körülmény, hogy maga az illusztris szerző is megígérte lelvetelet a premierre.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 154.

Idénybérlet 143.

Ma, szombaton, 1902. márczius 1-én

Csepürágók.

Operett.

S Z E M E L Y E K:

Malicorne, czirkuszigazgató	—	Bognár János
Adeiaida, neje	—	Benkő Jolán
Susanne, költőtanácsosnő	—	Székely Irén
Boisfleuri, bohóc	—	Nyárai Antal
Pingouin	—	Pintér Imre
Marion, menyasszonya	—	Lányi Edith
Langeac hadnagy	—	Perényi József
Valangoujou	—	Krasznay Andor
Freddi, lovászyerek	—	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., középső 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdete 7 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

Holnap vasárnap, márczius 2-án

délután 3 óraker, fél helyárrakkal

A SÁRGA CSIKÓ.

Népszínmű.

este 7 óraker, rendes helyárrakkal

Csepürágók.

Operett.

ZENE ES MUVESZET.

A nőegylet hangversenye.

Napok, sőt hetek óta Nagyváradon állandóan az képezi a beszélgetés tárgyát, hogy vajjon hogy fog sikerülni a Bihar megyei és Nagyvárad Nőegylet hangversenye? S a mily egyhangu a kérdés, épp oly egyhangu rá a felelet is.

— Kötődés.

A mint hogy egyszerűen lehetetlen is ennek a hangversenynak kötődés nem sikerülni. Az egyesület fardhatatlan buzgalma előkötője, a nagyvárad szegények jótekingó anyala, özv. báró *Gerliczy* Félixné maga annyit tett a siker érdekében, lehetetlen lesz annak elmaradnia. A műsor is úgy van egybeállítva, hogy annak minden egyes pontja igazi vonzerőt gyakorol a közönségre. A kiválóan érdekesnek ígérkező hangverseny este 8 órakor kezdődik a Fekete Sas disztermében; műsora a következő:

1. Magyar nóták, előadja hegedűn *Gerliczy* Erzsébet bárónő, *Purcsi* makói cigányzenekara kísérete mellett.
2. Költemény, irta és felolvassa dr. *Váradny* Antal.
3. a) Schumann Róberttől: *Aufschwung*.
b) Chamenide-től: *L'enjoueuse*, zongorán előadja *Gerliczy* Margit bárónő.
4. Duett a *Parasztbecstület*ből. Eneklik: *Tucsek* Ferenczné és *Krüger* Jenő, zongorán kíséri *Lechner* Berna.
5. Rubinstein Antal: *Gordonka-sonata*, előadja *Szmazsenka* Ernő, zongorakíséret: *Bleching*er Lujza k. a.
6. Grieg Ed.: *Zongora-sonata*, előadja *Bleching*er Lujza k. a.
7. a) Cserebogár, sárga cserebogár... (Abraud.)
b) Magyar dalok, czimbalmon előadja *Nagy* Dezső.
Jegyek előre válthatók *Berger* Sámuel könyvkereskedésében.

EGYESÜLETEK.

A kiskereskedők közgyűlése. A nagyvárad és biharmegyei kiskereskedők társulata 1902. évi március hó 16-án délután tartja meg évi rendes közgyűlését a kereskedelmi és iparkamara helyiségében.

TANUGY.

Strucz-politika.

A tanítói nyugdíjtörvény és a tanítók fizetésének rendezése tárgyában több tanítóegyesület által részint a nm. miniszterhez, részint a képviselőházhoz intézett s a társ. egyesületekhez pártolás céljából megküldött kérvények fölött a Bihar megyei Tanító egyesület naprendre tért, mert ezeket a kérvényeket sem cél-, sem időszertűnek tartja. Bizik abban, hogy a miniszter megígérte a revíziót, addig tehát, míg a törvényjavaslat elkészül, nem tartja célszerűnek álláspontot foglalni s erre a miniszter figyelmét is felhívni. Ez a legkényelmesebb — várni, mit tesznek mások, addig pedig hallgatói, nehogy óhajtaikat előre megtudja a miniszter. Mert így talán még teljesíthetné is. Azt sem tartja helyesnek a Bihar megyei tanítóegyesület, hogy a kérvényeket az országgyűléshez küldjék az egyesületek; de hogy! mit tartozik az ilyen a törvényhozáshoz! Küldjék csak az országos bizottsághoz, ez majd gondolkodik a Bihar megyei Tanítóegyesület helyett is. — Strucz-politika biz ez, annak pedig ritkán szokott jó eredménye lenni.

A nagyszalontai gimnázium államszégyelye.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter február hó 25-én kelt 11535. számú rendeletével jóváhagyási záradékkal látta el a nagyszalontai közs. algymnázium állami szégyelyezése tárgyában kötött szerződést. Ezen szerződés értelmében az állam 9600 koronával járul évenként a gimnázium fenntartási költségeihez. A régóta huzódó s nem régebben is hírlapi polémiaakra alkalmat adott úgy ekként kedvező elintézését nyervén, a szalontaiak örömmel vehetik tudomásul a miniszterium áldozatkészségének ezen újabb jelét.

REGÉNY-CSARNOK.

Gyógyszerész és doktor.

Irta: Bauditz Sophus.

4.

Erős már öszülő ember lépett be. Csunya volt, bandzsallított. Felkérte Johannest, hogy csinálja meg a dr. Brinckmann irta csöppeket a feleségének, ki egyszerre iszonyu fogfájást kapott. — De kérem nagyon, csinálja meg a csöppeket minél hamarabb, mert a feleségem nagyon szenved és türelmetlenül várja az orvosságot, tette hozzá.

Johannes megnézte a rendelvényt és azt felelte, hogy annak elkészítése legalább fél óra hosszáig tart. Mert először még *Angelica*-ból főzetett, azután mandulstejet kell hozzá készítenem, mondta és mialatt leszűrődik, káimos- és szegfűgyökérkivonatot kell egyenlő részekben hozzátennem.

— Igen, igen, mondá Mikkel Roding nagyot sóhajtván és letörülte a verejtékét homlokáról, — úgy hát sokáig kell várakoznom.

Johannes felment a destillálókamrába és elkészítette a kivonatot, mialatt Jacob nagy-szerűen mulatott, mert folyton bosszantotta a kövér Mikkelt és megkérdezte tőle, hogy mit csinál a fiatal szépséges felesége, és más ehhez hasonlókat, a mi a szegény embert annyira kihozta sodrából, hogy miután megkapta Johannestől az orvosságot, köszönet és nélkül távozott.

— Ez aztán udvarias marha! mondotta Jacob, mikor Mikkel Roding már az utcán volt.

— Akárhogy, úgy látszik, hogy szerető, gondos férje a feleségének, felelt Johannes.

— Micsoda? folytatta Jacob nevetve, — ő a leggonoszabb bűnös az ég és felesége, a szép Mette Kude előtt! A legszebb hajadon volt a városban, szülei előkelő emberek voltak és magaviseletéről még a leggonoszabb nyelv se beszélhetett rosszat. Egyszerre csak jön ez a görbelábu majom, ez a kiaszott madárijesztő, ki nem érdemes arra, hogy tisztességes hajadon ölelje, megkéri kezét és bár szegény áldozat sirt és jajaotott, szülei mégis kényszerítették a szegény, ártatlan gyermeket, hogy esküdjön neki hűséget az oltár előtt és ez időtől fogva nem volt boldog órája. — No, de azt hiszem, hogy a menyecske más embernél vigasztalódik.

— Jacob, nem akarok ilyen arcúval beszédel hallani! rivalt rá szigorúan a segéd. — De nem volt az asszonykának azóta más szerelme, kérdezte most jóakaróbb hangon.

Jacob titokzatosan bólintott. Tudom is én, hogy mit rebesgetnek? Mondják, hogy dr. Brinckmann, ki akkor — tíz éve lehet annak — éppen rövid idő előtt visszatért Leydenből és nagy kitüntetés mellett nyerte el a magisteri gradust, hát erről a doktorról mondják, hogy szeméit Mette leányasszonyra vetette, és hogy ez vonzódott is a tudóshoz, de hogy szülei aljas nyereségért odaadták Mikkelnek, épp úgy a mint Judás eladta Údvizítőkét, csupán csak azért, mert a doktor még akkor fiatal, vagyontalan ember volt.

Itt felsőhajtott Johannes, nem csak a dok-

tor és Mette leányasszony iránti érzett sajnálata miatt, hanem mert más fiatal emberre is gondolt, ki szintén oly vagyontalan volt, mint akkoriban a doktor és ki azért soha se gondolhat rá, hogy megnyerje azt a kis leányt, kihez annyira vonzódik.

Jacob örülvén annak, hogy engedélyt kapott további fecsegésre ezalatt beszélt: Mikkel Rodingnak folytontartó, de egészen viszonzatlan és ezért — véleménye szerint — nevetéséges szerelméről, melyet saját felesége iránt érzett, azután féltékenységeről és arról a halatlan rövidlátásról vagy butaságról, melynek fogva dr. Brinckmannt hívta meg házi orvosnak!

Végre azonban Johannes félbeszakította és emlékeztette, hogy délután ki kell menni a város elé és füveket keresni, azután hogy meg kell ismerkedni Vibe professzszorral, ki növény-tani kirándulásokat rendezett gyógyszergyakor-nokoknak, de Jacob nevetve jelezte ki, hogy ő neki bizony más a dolga; megígérte néhány fiatal embernek és leányoknak, hogy este, az északi kikötő partján egy kertben találkozik velük, majd jól elmulatnak. És Johannes fohász-kodván a világ rosszasága és a fiu önnyel-misége fölött, bement a laboratóriumba.

*

Már félig elfelejtette Jacob elbeszélését dr. Brinckmanuról és Mette Rodingról, mikor Mikkel uram vagy egy héttel később bejött a gyógytárba és rendes rekedt hangján kérte ugyanazt a szert fogfájás ellen. Johannes kezdte most saját gondolatait alkotni a dolog fölől, t. i. hogy az a főzet nyilvánvalóan nem használ semmit a fogfájás ellen és a mi eleinte gyenge és alaptalan gyanúnak mutatkozott, a hetekkel később fényes igazságnak bizonyosodott be, mikor Mikkel harmadszor is hozta a rendelvényt a gyógyszer-tárba.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vilma királynő buskomor.

Budapest, febr. 28. (Saját tud. táv.) A hollandusok királynőjük elméjének megzavarodásától tartanak. Az utóbbi időben ugyanis feltűnően ideges és buskomor. Orvosai előrelátásból külföldre küldték szórakozás céljából. Ez talán elejét fogja venni az esetleg beálló tragoediának.

Az angol hajóraj Venezuelában.

London, febr. 28. A Standard jelenté New-Yorkból tegnapi kelettel: A haditengerészeti miniszterium közli, hogy az észak-atlanti hajóraj körülbelül Németország ultimátumának lejártá idején egy venezuelai kikötőbe fog érkezni. A hivatklos körök helyeslik ezt az eljárást, de elvárják, hogy Henrik herceg elutazása előtt semmit sem fognak tenni ebben az irányban.

Henrik herceg utja.

Budapest, febr. 28. (Saj. tud. táv.) Mint New-Yorkból jelentik, ma egy ismeretlen gyanus kinézésű férfi, midőn *Henrik* herceg vonatra szállt, mindenképen meg akarta közelíteni. A rendőrök a gyanus alakot letartóztatták.

A spanyol zavargások.

Toledo, febr. 27. Madridecsban zavargások voltak. A zavargók kövekkel dobálták meg a fogyasztási adóhivatal épületét, felgyújtották az ott lévő iratokat és elválták a táviródrótokat.

Madrid, febr. 27. A kamarában Robert barcelonai képviselő meginterpellálja a kormányt a barcelonai zavargások dolgában. Arra utal, hogy a válság általános és hogy a barcelonai munkásmozgalom szocialisztikus és forradalmi természetű volt és a gazdag osztály ellen tartott izgató beszédekre vezethető vissza. Ezért a kormányt teszi felelőssé és felszólítja, hogy jó reformokkal segítsen a munkások helyzetén. Gonzales belügyminiszter azt válaszolja, hogy a rendzavarásokat előre látva, közzeltekintet intézett a prefektusokhoz, amelyben már a barcelonai sztrájk kitörése előtt felszólította őket, hogy tegyék meg a kellő intézkedéseket. Később közbenjárt a munkaadók és munkások között és a népgyűlések szónokait bíróság elé állította. Az ostromállapotot három órával a kivételes állapot proklamálása után rendelte el. Az eddigi prefektus helyett, a kinek nem volt meg a kellő tekintélye, másikat nevezett ki. A kormány tehát megtette kötelességét. (M. T. I.)

Színész szerelem.

Szeged, febr. (Saj. tud. távirata.) Ferenczy Károly, a színésztársulat buffója és Krecsányi Vera, az igazgató 18 éves leánya rajongó szerelemmel viseltettek egymás iránt. Ferenczy már több ízben mekkerte a leány kezét, de a szülők el-lenezték a házasságot. A leány e miatt öngyilkossággal is fenyegetődzött. Tegnap se szó, se beszéd el is tűnt az ifju pár s ma már sürgönyileg tudatták az öregekkel, hogy Makón egymásnak hűséget esküdtek az oltár előtt.

A török katonaság erősítése.

London, febr. 28. A Morningpost jelenti Busirból tegnapi kelettel: A Safvanban és Umkászában lévő török katonaságot nemrég Umkászában támadt zavargások miatt megerősítették. Minthogy Umkásza Khor Abdulla közelében van, stratégiai szempontból fontos hely mert Khor Abdulla jó kikötővé válhatik. Mabaruk mind a két helységet magának követeli azért, mert törzse Umkászából származik. A törökök külön zászlóaljkat akarnak Katiba küldeni, hogy Kvejt mellett megszállja a partot. (M. T. I.)

Keresztények helyzete a Balkánon.

Konstantinápoly, febr. 28. Minthogy a keresztények Ipekben a legutóbbi véres összeütközések következtében veszedelmes helyzetben vannak, az orosz nagykövet erélyes lépéseket tett a portánál és az ottani keresztények halhatós megvédését követelte, mert különben a török kormányt teszi felelőssé a következményekért. (M. T. I.)

Rejtelmes lövések.

München, febr. 28. A Münchener Neueste Wachrichten jelenti. A mikor a Berlinből jövő észak-déli expresszvonat tegnap este 20 percnyire volt Regensburg után, az észak-kocsinak két ablakát lövések érték. Az egyik ablakon kis lyuk van, a melyet a golyó ütött rajta. A másik ablak jobban törött össze. Az utóbbi mögött ült éppen Frigyes Károly porosz herceg neje, a ki ezzel a

vonattal Firenzébe utazott. Az üvegarabok a hercegnő és asztaltársai mellett röpültek el. Senkinek sem történt baja. (M. T. I.)

Kereszt-tördelés a temetőben.

Nagy-Szóllós, febr. 28. A katolikus temető összes keresztjeit tegnap éjjel ismeretlen tettesek megcsonkították és összetördelték. A városban nagy a felháborodás. A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket. (M. T. I.)

Miniszterkrízis Görögországban.

Athen, febr. 27. A kamarában a miniszterelnök bejelentette, hogy Topalisz igazságügyminiszter beadta lemondását és tárczáját ideiglenesen a belügyminiszter veszi át. Topalisz lemondását azzal okolják meg, hogy elküldte segédeit Kumundrosz ezredeshez, a ki őt a Kartalisz-ügyben provokálta. Topalisz és Kumundrosz párbaja valószínűleg holnap megy végbe. (M. T. I.)

NYILTTER.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveliket fordulót postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

KOZGAZDASAG.

Welch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

A Tiszántul eredeti távirata.

Határárak.

Budapest, február 28.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.93
Káposzta, repke, rug.	---

Értéktőzsde

Budapest, február 28.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasút	624.50
Rimamurány	416.
Magyar pénztár	433.
Salgótarján	---
Wagon-kölcsön	---

Nyitólás Arányok

a budapesti Árcs és Ártőzsde 1902. február 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.05
Magyar koronajárdék	97.35
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,75%	120.
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,75%	100.90
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.
Magyar földterhermentési kötvény 4%	97.
Halmérségi jog megváltási kötvény	101.
Horráth-szlavónföldterhermentési kötvény	96.50
Magyar nyereségy-sorsjegyek kölcsön	189.
Tőzszealápolás és szegedi sorsjegyek kölcsön	156.
Osztrák járdék papírban	101.50
Osztrák járdék ezüstben	101.35
Osztrák járdék aranyban	121.

Osztrák korona járdék	98.75
Osztrák államsorsjegyek	158.50
Osztrák magyar bank részvény	16.80
Magyar hitelbank részvény	718.50
Osztrák hitelintézet részvény	720.50
Párisi vista	95.45
80 frankos arany (Napoleon d'or)	19.07
Németbirodalmi márka	117.25
London vista	289.95
80 márkás arany	98.44

Forgalmi kimutatás 1902. évi február hó 25-ről. Tiszta buza körülbelül 330 hltr, kétszeres buza 50 hltr, rozs 80 hltr, árpa 30 hkl, zab 120 hltr, tengeri 230 hltr, burgonya 250, hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 125 drb, félhizott 180, sovány 120, süldő 550, malacz: 290, hizott marha 58, jármás ökör 500, fejős tehén 290, borjú 270, bivaly 6, juh és kecske 80, ló 641.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívás

a Nagyváradi Takarékpénztár Részvény-Társaság

55-ik rendes közgyűlésére,

mely 1901. márczius hó 1-ső napján, délután 3 órakor saját üzlethelyiségében fog megtartatni.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1901. üzletév eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1901. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyereségy felosztása iránti határozat hozatal.
3. Az alapszabályok 26. §-a értelmében lelépő igazgatóság helyébe igazgatósági elnök és 4 igazgatónak választása 3 évi időtartamra.*
4. Az alapszabályok 35. §-a értelmében lelépő felügyelő-bizottság helyére 3 rendes és 1 pótfelügyelőnek választása 3 évi időtartamra.
5. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő 5 napibiztos helyébe 5 napibiztos választása 3 évi időtartamra.
6. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az őt megillető szavazat számát előtűntető térítvénynyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben f. évi február hó 22-től kezdődőleg a részvényesek által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1902. február 12-én.

Sal Ferencz,
kir. tanácsos.

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozatalára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmad-részt képviselik.

Nagyvárad város polgármesterétől.

678—1902. eln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 13. napján és folytatva tartott közgyűléséből a tisztújító közgyűlés megtartására a folyó évi márczius hó 20., esetleg következő napjának d. e. 9 óráját tűzte ki; ez alkalommal a következő nyugdíjjogosultsági igényekkel egybekötött állások fognak 6 évi időtartamra választás útján betölteni u. m.: 1 polgármesteri 6000 korona fizetéssel és 1200 korona lakbérrel, — 1 főjegyzői 3800 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 3 tanácsnoki egyenkint 3200 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 1 főügyési 3200 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 1 alügyési 1600 korona fizetéssel s 400 korona lakbérrel, — 1 első aljegyzői 2200 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 1 második aljegyzői 1800 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 harmad aljegyzői 1600 korona fizetéssel és 400 kor. lakbérrel, — 1 első alkapitányi 2200 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 második alkapitányi 2000 kor. fizetéssel és 600 korona lakbérrel, — 1 harmadik alkapitányi állás 2000 korona fizetés és 600 korona lakbérrel, — 1 árvaszéki ülnök-helyettes elnöki 3200 kor. fizetéssel s 600 kor. lakbérrel, — árvaszéki ülnöki 2200 kor. fizetéssel és 600 korona lakbérrel, — 1 főpénztárnoki 2800 korona fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 adópénztárnoki 2200 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 házi pénztári ellenőri 1800 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 adópénztári ellenőri 1600 kor. fizetés és 600 kor. lakbérrel, — 2 első osztályu fogalmazói egyenkint 1600 kor. fizetéssel és 400 kor. lakbérrel, — 5 második osztályu fogalmazói egyenkint 1200 kor. fizetéssel és 400 korona lakbérrel.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cikk követelményeinek megfelelően felszerelt kérvényeket közvetlenül Nagyvárad város főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökéhez folyó év márczius hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be. Azok, kik jelen állásaikat akarják megtartani, a most kitett határidőn belül szóval is jelentkezhetnek. Az elkésve beadott, valamint a kellőre fel nem szerelt kérvények, nemkülönben az elkésztett jelentkezések figyelembe vételét nem fognak.

A megválasztandó pénztárnokok és ellenőrök két évi fizetésüknek megfelelő összeget tartoznak a város pénztárába letenni s így állásukat csak ezen feltétel teljesítésétől függőleg foglalhatják el s fizetési s lakbér illetményük is csak az óvadék letétele után válik esedékessé.

Nagyvárad, 1902. február hó 23-án.

Rimler Károly,
polgármester-helyettes.

ELEK JÓZSEF

ÁRURAKTÁRA,
NAGYVÁRAD, SZT. LÁSZLÓ-TÉR 1.

TELEFON-SZÁM 429.

Különös figyelem!

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy az **OBERLEITNER EDE** cs. és kir. vászon és asztalnemű gyárainak egyedüli bizományi gyári raktárát átvettem és annak kizárólagos elárusításával megbízattam.

Továbbá **magyar vásznak**, uri fehéreneműk, menyasszonyi és uj szövött kelengyék a legszebb kivitelben kaphatók.

Kölnön gyászruha kelme osztály teljes kellekekkel.

Szives pártfogását kéri

Elek József.

51.

Új üzlet! Jövő hó 1-én megnyillik! Márczius 1.**Az Első Magyar Versenyáruház****ZÖLDFA-U. (Stern Gyula czég mellett).****Rőfös és női divatárak és ezek különlegességei.**Európa legnagyobb és leghíresebb gyáraiból beszerzett **NŐI DIVAT- ÉS RŐFÖS-ÁRUK****Mindenkinek nyerni kell, aki az üzletbe lép!****1000 drb osztálysorsjegy ingyen! Hallatlan szerencse!****Próbálják meg Hölgyeim! — A szerencse szárnyon jár!****STROHMAYER PÁL**

vászon, menyasszonyi kelengyék, férfi és női fehéreneműk és szőnyeg-üzlete.
Nagyvárad, Szent László-tér, kishidő.

A legjobb minőségű **valódi rumburgi**, ugyszintén **valódi Creas, irhoni, hollandi és fehéritett tiszta vásznak** egyedüli állandó nagy raktára.

Valódi SCHROLL-féle CHIFFONOK és mindennemű pamutvásznak legnagyobb választékban.

Menyasszonyi kelengyék és ujszülött fehéreneműk
legmegbízhatóbb beszerzési helye.

Férfi és női fehéreneműk vállalata mértékszerűtlen elkészítésre teljes felelősség mellett.

Házi készítésű Paplan és Matraczok!

Szőnyegeg, szövet- és csipkefüggönyök, ugyszintén butorszövetek, ágy- és asztalterítők és egyéb lakásberendezési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Szolid szabott árak. Pontos kiszolgálás!